



Martin Luther 1483-1546

Läs igenom hela upplägget innan så att du får det i den ordning som du själv vill ha det.

- Tema:** Luther
- Ledstång:** Kyrka, religion, mod, orättvisa, förändring
(Ledstången är till för ledaren i förberedelsen inför samtalet med barnen)
- Berättelse:** Martin Luther
- Symbol:** Kalk och paten (orange märke) (att ta emot nattvarden är gratis)
- Skapande:** Lutherrosen (länkar finns i slutet av materialet), gör en stor gemensam bild, eller små - en till varje barn. Gör också egna teser som ni kan visa för andra grupper och för föräldrar.

Pilgrimavandringen

Låt denna vandring bli en vandring där ni använder era egna teser, eller gör en vandring som handlar om Lutherrosen.

Om berättelsen/Förberedelse

Ta fram Lutherrosen från nätet och skaffa material så ni kan göra en stor eller en till var och en. Jobba med rosens symboler medan ni skapar. Låt barnen ta fram lite olika porträtt av Luther.

Undring

Före: Jag undrar vad ni tänker på när ni hör ordet kyrka? Jag undrar om ni vet vad ordet betyder? (Kommer från grekiskan "kyriakon" och betyder "Det som tillhör Herren"). Jag undrar om ni vet vad ordet "protestera" betyder? (skriv upp alla ord som kommer fram)

Berättelse

Idag ska vi lära känna en man som heter Martin Luther. Har ni hört talas om honom?
(Vid ja-svar: Så bra, berätta vad ni hört!)

Martin Luther levde på 1500-talet, för mer än 500 år sedan. Tänk att något som hände för så länge sedan kan ha betydelse idag. Och så är det även tvärt om, att det som händer idag kan ha betydelse om 100 år.

Martin föddes och bodde i Tyskland. På den tiden fick inte alla gå i skolan men Martins föräldrar ville satsa på honom så han fick gå i skola. Dom hoppades på att han skulle bli domare och jurist, det var viktiga yrken då liksom nu. Men så blev det inte. En dag när Martin var ute på vandring blev det åska och blixten slog ner nära honom. Han blev så rädd och ropade till Gud högt och sa - Gud om du räddar mig ska jag bli munk.

Vet ni vad som menas med att bli munk? Det är ett allvarligt löfte till Gud.

(Låt barnen spåna och prata om att vara munk och lägg till det som behövs för att få en bra bild av munklivet, se i slutet av materialet.)

Martin Luther gjorde som han lovat och blev munk. Åh, ni kan ju tänka er vad hans pappa sa. Han blev inte glad, han ville ju så gärna ha en jurist som kunde hjälpa honom i hans jobb och han hade ju betalat en massa pengar för att Martin skulle få utbildning.

Nu var Martin i ett kloster och lärde sig att vara munk och han blev också präst och fick fortsätta att studera vid ett universitet i Wittenberg. Där blev han lärare och han var en duktig lärare.

Nu kan man tro att Martin hade det bra och var nöjd med så var det inte.

Han upptäckte att kyrkans ledare och präster tog betalt för sådant som var gratis, han tyckte inte om att kyrkan tog betalt för syndernas förlåtelse, sånt är verkligen gratis. I bibeln står det att Gud inte vill att vi skall synda/göra fel men att Gud kan förlåta oss för det vi gjort och det är helt gratis, en förlåtelse kan inte köpas. Han såg att samhället runt honom var orättvist och att de fattiga inte hade någonting men de rika hade massor.

Nu började Martin skriva ner det som han tyckte var fel och han skrev 95 olika teser - en tes kan vi säga är ett påstående/en lärosats om vad folket borde lära sig och hur folket borde göra istället - på sånt som han tyckte var fel. Han spikade upp sina teser på den stora porten till slottskyrkan i Wittenberg där han bodde så att alla kunde se. Nu kunde ju inte så många läsa men de som kunde var snabba att sprida teserna vidare.

Nu år 2017 firar vi att det var 500 år sedan han spikade upp teserna. Kyrkans ledare blev förstås jättearg och ville att han skulle ta tillbaka det han skrivit med det gjorde han inte utan han skrev ännu mer.

Martin Luther och de som var ledare för kyrkan bråkade rätt mycket med varandra och Martin fick fly och blev gömd av vänner i ett slott. När han satt där började han översätta bibeln till det språk som folket pratade och det var tyska. Martin ville att alla skulle få lyssna och läsa bibelns berättelser på det språk de talade. Det språk som man använde i gudstjänsten var latin och det kunde inte folket. Men de som bestämde i kyrkan tyckte det var jättedumt för de ville själva bestämma hur det som lästes skulle tolkas. Vet ni, det var bestämt i kyrkan att det bara var lärda, biskopar och högre präster som skulle läsa bibeln och sen skulle de berätta för alla andra vad som stod i bibeln, men Martin ville att alla skulle få läsa själva. Martin stod på sig och fick helt enkelt lämna den kyrka som fanns då, den kyrkan är den katolska kyrkan, för det var en och samma kyrka i hela Europa och i och med att Martin lämnar kyrkan så bildades det en kyrka till, den Lutherska kyrkan som vi tillhör. Martin ville inte att kyrkan skulle delas, han ville ju bara att kyrkan skulle bli bättre. Nu tillhör vi den Luthersk-Evangeliska kyrkan i Sverige.

Undring

Luther protesterade mot det som han inte tyckte var rätt. Jag undrar om det finns något som ni tycker är fel och dumt? Vad skulle ni vilja protesera emot? Vad tycker ni är orätt? Får man alltid som man vill när man protesterar?

Till Andakten

Visa på Lutherpsalmer i psalmboken. Luther och hans fru Käthe sjöng och gjorde musik tillsammans.

För ledaren om Klosterliv

Det finns människor, som vill ägna hela sitt liv åt religionen. Då kan de välja att gå i kloster och bli *munk* eller *nunna*. Män kan bli munkar och kvinnor nunnor. Byggnaden, där de bor kallas *kloster*. Det finns nunnekloster och munkkloster. Oftast bor, ber, äter och arbetar man tillsammans. Man avger löften för en kortare eller längre tid och lovar att följa reglerna för klostret.

I *klostret* lovar munken eller nunnan att leva i *celibat*. Det betyder att man inte gifter sig. Munkar och nunnor får inte heller äga någonting, mer än det allra nödvändigaste. De bor i klostret, äter enkla måltider och klär sig i klosterdräkt.

I ett kristet kloster lovar munkarna, att lyda klostrets *abbot* och nunnorna lovar att lyda klostrets *abbodissa*. Det viktigaste man gör i ett kloster är att be regelbundet många gånger om dagen. (Hämtat från internet.)

Länkar till lite olika Luther-rosor

<http://sanktjohannes.info/lutherrosen.html>

[http://sakasti.evl.fi/sacrista.nsf/0/21A1CD9D0DFD18D6C225805000381435/\\$FILE/Martin%20Luther%20rosen%20med%20tyg%20och%20bild.pdf](http://sakasti.evl.fi/sacrista.nsf/0/21A1CD9D0DFD18D6C225805000381435/$FILE/Martin%20Luther%20rosen%20med%20tyg%20och%20bild.pdf)

<http://www.folkekirken.dk/om-troen/reformation/luther/luther-rosen>